

รายงานสรุป
ผลการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) โครงการเหมืองแร่
ระหว่างเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๒ – เดือนธันวาคม ๒๕๕๓

ไพชยนต์ เจริญไชยศรี

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมถลุงหรือแต่งแร่ ตามคำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ ๑๓/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๒ ในฐานะหน่วยงานอนุญาตตามกฎหมาย สำหรับโครงการเหมืองแร่ ซึ่งจัดอยู่ในประเภทโครงการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการชุดนี้ยังทำหน้าที่ถึงปัจจุบัน โดยการประชุมที่ผ่านมานับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๒ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๓ รวมเป็นเวลา ๑๘ เดือน ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานด้านสิ่งแวดล้อม (รายงาน EIA และ IEE) รวมเป็นจำนวน ๗๗ โครงการ จากการประชุม ๕๙ ครั้ง โดยโครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรม เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง เป็นโครงการที่ยื่นเสนอให้ คชก. เหมืองแร่ พิจารณามากที่สุด และผ่านการเห็นชอบจำนวน ๓๒ โครงการ ซึ่งกลุ่มตรวจสอบและพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อม สำนักบริหารสิ่งแวดล้อม ในฐานะผู้รับผิดชอบภารกิจงานการประชุมพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับ คชก. เหมืองแร่ ได้จัดทำรายงานสรุปผลการพิจารณารายงานฯ เพื่อให้ผู้ที่สนใจใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงต่อไป

๑. คำย่อที่เกี่ยวข้อง

รายงาน EIA	:	รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
รายงาน IEE	:	รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น
กพร.	:	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
สผ.	:	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
คชก. เหมืองแร่	:	คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมถลุงหรือแต่งแร่

๒. โครงสร้างของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ

สผ. ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อมและเป็นผู้นำเสนอรายชื่อ คชก. เหมืองแร่ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ความเห็นชอบ ได้พิจารณาทบทวนจำนวนกรรมการในคณะกรรมการชุดเก่า ซึ่งมีจำนวนมากและหลายหน่วยงานมีภารกิจที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพิจารณาโครงการเหมืองแร่ รวมถึงมีความเชี่ยวชาญซ้ำซ้อนกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้ง

ทำให้การพิจารณารายงาน EIA เป็นไปอย่างล่าช้า จึงได้ปรับลดกรรมการจากหน่วยงานราชการเหลือเพียง ๓ หน่วยงาน ได้แก่ กพร. เป็นหน่วยงานอนุญาตโครงการเหมืองแร่ ตามกฎหมาย กรมป่าไม้ เป็นหน่วยงานอนุญาตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ และกรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานควบคุมดูแลการป้องกันมลพิษสิ่งแวดล้อม โดยแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิอีก ๘ สาขา ได้แก่ ด้านวิศวกรรมเหมืองแร่ ด้านธรณีวิทยา ด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและการมีส่วนร่วม ของประชาชน ด้านสุขภาพและอนามัย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้านสิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม รวมกรรมการจำนวน ๑๐ คน โดยมีรองเลขาธิการ ศพ. ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ และเจ้าหน้าที่กลุ่มเหมืองแร่ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการฯ

๓. ผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

กพร. ได้แต่งตั้งผู้แทนเข้าร่วมเป็นกรรมการใน คชก. เหมืองแร่ โดยมอบหมายให้รองอธิบดีเป็นผู้แทน กพร. และเจ้าหน้าที่จากสำนักที่มีภารกิจเกี่ยวข้องเป็นผู้แทนสำรอง ได้แก่ สำนักบริหารสิ่งแวดล้อม สำนักอุตสาหกรรมพื้นฐาน สำนักการอนุญาต สำนักกำกับและจัดเก็บรายได้ และศูนย์บริหารการมีส่วนร่วมและร้องเรียนร้องทุกข์ รวมประมาณ ๘ คน ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมา สำนักบริหารสิ่งแวดล้อมจะเป็นผู้แทนหลักในการประชุม คชก. เหมืองแร่ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นรายงานประเภทโครงการเหมืองแร่ ยังไม่มีการพิจารณาโครงการประเภทอุตสาหกรรมถลุงหรือแต่งแร่ และปัจจุบันมีการประชุมเฉลี่ย ๑ ครั้ง/เดือน ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจงานที่ต้องเตรียมความพร้อมข้อมูลสภาพพื้นที่และสภาพแวดล้อมใกล้เคียง รวมถึงความชัดเจนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และมาตรฐานการจัดทำรายงานด้านสิ่งแวดล้อม เป็นองค์ประกอบสำคัญ

๔. แนวทางการพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อม

การจัดทำรายงานด้านสิ่งแวดล้อม EIA และ IEE จะต้องดำเนินการโดยบริษัทที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งขึ้นทะเบียนกับ ศพ. สามารถเปิดค้นหารายชื่อบริษัทดังกล่าวได้จากเว็บไซต์ของหน่วยงาน โดยบริษัทด้านสิ่งแวดล้อมที่มีประสบการณ์ในการจัดทำรายงานโครงการเหมืองแร่มีไม่เกิน 10 บริษัทฯ และในการพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อม ศพ. ได้กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงานตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยใช้ระยะเวลาพิจารณารายงานประมาณ ๗๕ – ๑๐๕ วัน เป็นการนับระยะเวลาตามวันปฏิทินและรวมวันหยุด มีขั้นตอนโดยสรุป ดังนี้

- การพิจารณาของเจ้าหน้าที่ ศพ. ใช้เวลา ๓๐ วัน

ช่วง ๑๕ วันแรก : เป็นการพิจารณาความครบถ้วนสมบูรณ์ของรายงาน หากไม่ครบถ้วน ศพ. จะส่งคืนรายงานให้บริษัทที่ยื่นเสนอโครงการนำไปปรับปรุงใหม่ให้ครบถ้วน

ช่วง ๑๕ วันหลัง : เป็นการพิจารณารายละเอียดข้อมูลในโครงการ และจัดทำสรุปความเห็นส่งให้ คชก. เหมืองแร่ พิจารณาในการประชุมแต่ละครั้งตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

- การพิจารณาของ คชก. เหมือนแรก ฉบับแรกใช้เวลา ๔๕ วัน

เป็นการพิจารณารายละเอียดข้อมูลในโครงการตามอำนาจหน้าที่และความเชี่ยวชาญของ คชก. แต่ละด้าน พร้อมความเห็นของ ฝ่ายเลขานุการ ที่สรุปเสนอให้พิจารณา หากยังมีประเด็นไม่เห็นด้วย ไม่ชัดเจน หรือข้อมูลไม่ครบถ้วน จะตั้งประเด็นคำถามให้บริษัทที่ปรึกษาฯ จัดทำข้อมูลเสนอไว้ในรายงานฉบับเพิ่มเติมเพื่อพิจารณาต่อไป

- การพิจารณาของ คชก. เหมือนแรก ฉบับเพิ่มเติม ใช้เวลา ๓๐ วัน

เป็นการพิจารณาข้อมูลซึ่งบริษัทที่ปรึกษาฯ จัดทำเพิ่มเติมตามประเด็นที่ คชก. เหมือนแรกเห็นว่า ยังไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน และผลการพิจารณาในครั้งนี้จะถือว่าเป็นที่สิ้นสุดการพิจารณารายงานฉบับนี้ หากเห็นชอบ สผ.จะมีหนังสือพร้อมมาตรการเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมแจ้งให้ กพร. ทราบและดำเนินการในขั้นตอนต่อไป หากไม่เห็นชอบ ผู้ยื่นรายงานสามารถฟ้องร้องต่อศาลปกครองในกรณีที่ไม่เห็นพ้องกับผลการพิจารณารายงาน หรือจะจัดทำรายงานฉบับใหม่เพื่อยื่นเสนอต่อ สผ. และนับเวลาเริ่มต้นใหม่ในครั้งที่สองต่อไป

๕. สรุปผลการพิจารณารายงาน EIA และ IEE

ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นปีแรกที่ สผ. ได้เสนอตั้งคณะกรรมการชุดใหม่นี้ และได้จัดการประชุมในช่วง ๖ เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคมจนถึงสิ้นเดือนธันวาคม เป็นจำนวน ๑๗ ครั้ง มีรายงาน EIA ซึ่งผ่านการเห็นชอบจำนวน ๒๗ โครงการ จาก ๑๓ ชนิดแร่ เป็นชนิดแร่หินอุตสาหกรรม เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง มากที่สุด จำนวน ๑๐ โครงการ โดยมีแร่ยิปซัม ทราายแก้ว ดินขาว โคลโลไมต์ และแร่เหล็ก เป็นลำดับรองลงมา

ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นปีที่สองของคณะกรรมการชุดนี้ ได้จัดการประชุมตลอดทั้งปีรวมเป็นจำนวน ๔๒ ครั้ง มีรายงาน EIA และ IEE ซึ่งผ่านการเห็นชอบจาก คชก. เหมือนแรก จำนวน ๕๐ โครงการ ใน ๑๔ ชนิดแร่ เป็นชนิดแร่หินอุตสาหกรรม เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง มากที่สุด จำนวน ๒๒ โครงการ โดยมีแร่หินอุตสาหกรรม ดินขาว และแร่แบไรต์ เป็นลำดับรองลงมา

เอกสารประกอบ

รายชื่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
ด้านเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมถลุงหรือแต่งแร่
 (คำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ ๑๓/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒)

รายชื่อกรรมการ	หน่วยงาน/ความเชี่ยวชาญ
ประธาน คชก. เหมืองแร่ (รองเลขาธิการ สผ.)	สผ.
กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	หน่วยงานอนุญาต
กรมป่าไม้	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กรมควบคุมมลพิษ	
นายจิตติศักดิ์ บุญปราโมทย์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิศวกรรมเหมืองแร่ ด้านธรณีวิทยา ด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านสุขภาพและอนามัย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้านสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
นายปรกรณ์ สุวานิช	
นางนิตานาท สติรกุล	
นางสาวคนธ์ สุดสวาสดี	
นางสาวรัชชัช บุญญะการกุล	
นายวิเชียร กิรตินิจกาล	
นางสุนิสา มั่นคง	
เจ้าหน้าที่ สผ. (ฝ่ายเลขานุการฯ 3 คน)	สผ.

โครงการเหมืองแร่

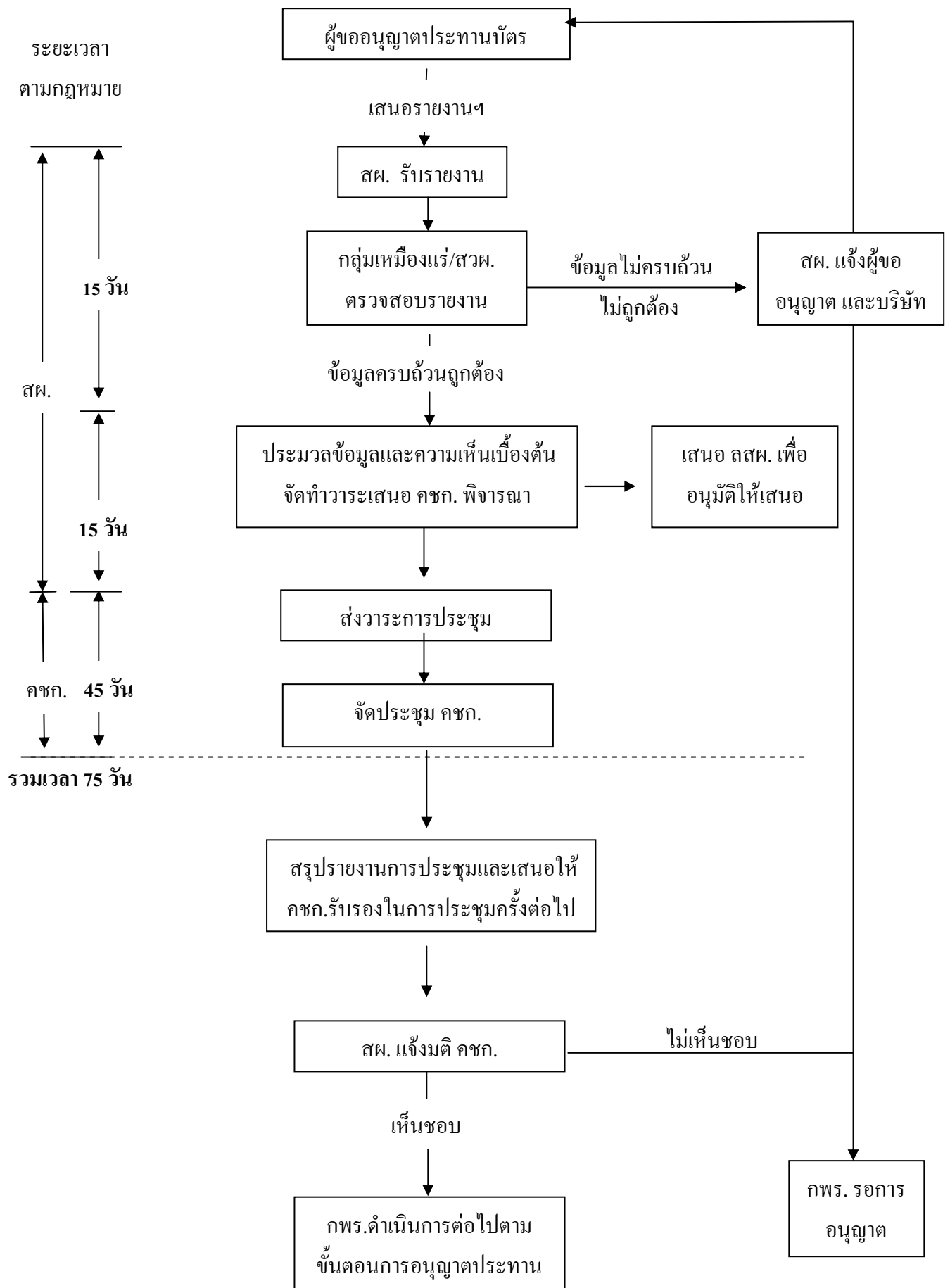
๑. กรณีโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือโครงการร่วมกับเอกชน ซึ่งต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอรายงานในขั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี

๒. กรณีโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ซึ่งไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอรายงานในขั้นขออนุมัติโครงการ หรือขออนุมัติงบประมาณ หรือก่อนดำเนินการก่อสร้างแล้วแต่กรณี

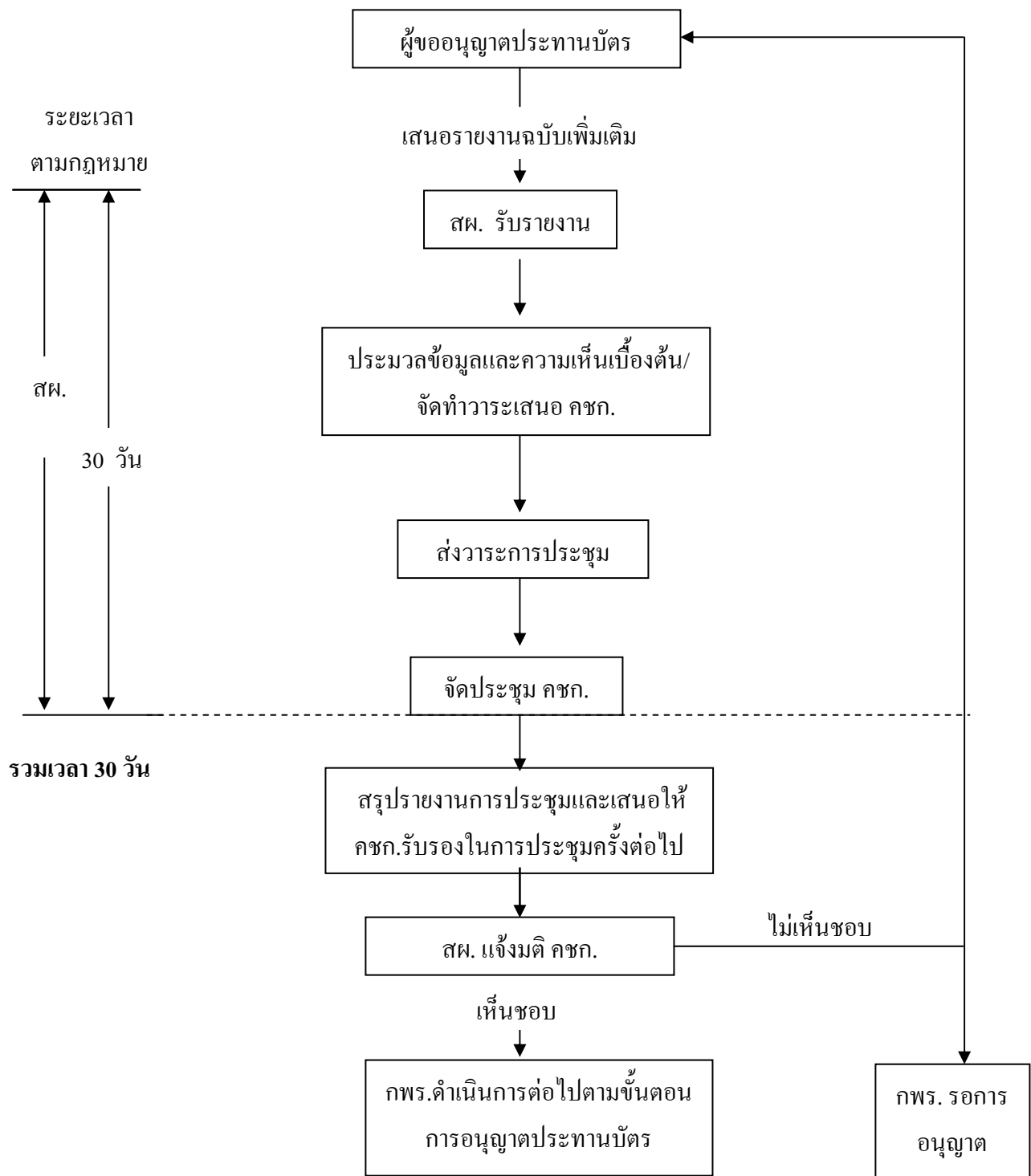
๓. กรณีโครงการหรือกิจการซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการตามกฎหมายให้เสนอรายงาน ตามตารางท้ายนี้

ประเภทชนิดแร่/พื้นที่	ประเภทรายงาน
๑. การทำเหมืองแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ๑.๑ โครงการเหมืองแร่อำเภอต่อไปนี้ ๑.๑.๑ เหมืองแร่ถ่านหิน ๑.๑.๒ เหมืองแร่โพแทช ๑.๑.๓ เหมืองแร่เกลือหิน ๑.๑.๔ เหมืองแร่หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ๑.๑.๕ เหมืองแร่โลหะทุกชนิด ๑.๒ โครงการเหมืองแร่ใต้ดิน ๑.๓ โครงการเหมืองแร่ที่มีการใช้วัตถุระเบิด ๑.๔ โครงการเหมืองแร่ทุกชนิดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ดังต่อไปนี้ ๑.๔.๑ พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้น ๑ ตามมติคณะรัฐมนตรี ๑.๔.๒ ทะเล ๑.๔.๓ ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติมตามมติคณะรัฐมนตรี ๑.๔.๔ พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ ๑.๔.๕ พื้นที่ที่อยู่ใกล้โบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ แหล่งมรดกโลกที่ขึ้นบัญชีแหล่งมรดกโลกตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ ในระยะทาง ๒ กิโลเมตร	จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)
๑.๕ โครงการเหมืองแร่ชนิดอื่นๆ ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ยกเว้นตามข้อ ๑.๑ ข้อ ๑.๒ ข้อ ๑.๓ และข้อ ๑.๔ เช่น ไม่ใช้วัตถุระเบิด ไม่อยู่ใกล้โบราณสถานในรัศมี ๒ กม. ไม่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ไม่ใช่แร่โลหะ เป็นต้น	จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (IEE)

ขั้นตอนการพิจารณารายงาน EIA โครงการเหมืองแร่ ฉบับแรก

ขั้นตอนการพิจารณารายงาน EIA ฉบับเพิ่มเติม

สพ. = สำนักวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

สพ. = สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กพร. = กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

คชก. = คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
ด้านเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมถลุงหรือแต่งแร่

ตารางสรุป ผลการพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อมในช่วงปี พ.ศ. 2552 - 2553

ชนิดแร่	ปี พ.ศ.		รวม
	2552	2553	
หินอุตสาหกรรม เพื่อการก่อสร้าง	10	22	32
ดินอุตสาหกรรมชนิดดินซีเมนต์ เหนียวสี		6	6
ยิปซั่ม	4		4
ดินขาว	2	4	6
แบไรต์		3	3
โดโลไมต์	2	2	4
เหล็ก	2	2	4
ทรายแก้ว	2	1	3
แคลไซต์		2	2
ดินมาร์ล		2	2
เมงกานีส		2	2
พลวง	1		1
ดิกไกต์	1		1
หินอ่อน	1		1
เฟลด์สปาร์	1		1
ถ่านหิน	1		1
ดินโดโลมิติคมาร์ล		1	1
หินประดับชนิดหินทรายเวอร์ทีน		1	1
หินดินดาน เพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์		1	1
หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมเคมี		1	1
รวม	27	50	77

ที่มา : กลุ่มตรวจสอบและพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อม มกราคม , 2254

หมายเหตุ : ปี พ.ศ. 2552 (เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม)